

P6_TA(2006)0503

Iran

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Iranu

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Iranu, zwłaszcza te dotyczące praw człowieka,
- uwzględniając Powszechną Deklarację Praw Człowieka ONZ, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych oraz Konwencję o Prawach Dziecka ONZ, których Iran jest stroną,
- uwzględniając dialog UE-Iran na temat praw człowieka,
- uwzględniając 8. roczne sprawozdanie UE na temat praw człowieka (2006), przyjęte przez Radę w dniu 17 października 2006 r.,
- uwzględniając oświadczenie prezydencji UE z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie dialogu UE-Iran na temat praw człowieka,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 10-11 kwietnia, 15-16 maja i 17 lipca 2006 r., oświadczenie Rady z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie wolności wypowiedzi, oświadczenie Rady z dnia 5 maja 2006 r. w sprawie praw człowieka w Iranie, oświadczenie Rady z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie śmierci Akbara Mohammadiego i uwięzienia Manuchehra Mohammadiego oraz oświadczenie Rady z dnia 5 października 2006 r. w sprawie wolności prasy,
- uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,

Ogólna sytuacja

- A. mając na uwadze, iż sytuacja w Iranie w zakresie korzystania z praw obywatelskich i swobód politycznych pogorszyła się w ciągu ostatniego roku, przede wszystkim od czasu wyborów prezydenckich w czerwcu 2005r., pomimo kilku zobowiązań rządu irańskiego do promowania wartości uniwersalnych,
- B. mając na uwadze, że Iran zobowiązał się do promowania i ochrony praw człowieka i podstawowych wolności w ramach różnych międzynarodowych instrumentów w tej dziedzinie,

Więźniowie polityczni

- C. mając na uwadze, że władze irańskie ogłosiły, iż sprawozdanie przygotowane przez władzę sądowniczą zawierało szczegółowe dowody łamania praw człowieka, w tym stosowania tortur i nieodpowiedniego traktowania więźniów, w tym również osób przetrzymywanych w więzieniach i ośrodkach zatrzymania, ale potwierdzało także, że podjęto kroki mające na celu rozwiązanie tych problemów,

- D. mając na uwadze, że stosowanie tortur i nieodpowiednie traktowanie więźniów, izolowanie ich i przetrzymywanie w tajemnicy, stosowanie okrutnych, nieludzkich i poniżających kar oraz bezkarność osób działających z upoważnienia aparatu państwowego to wciąż zjawiska powszechne,
- E. zaniepokojony tym, że prezydent Ahmadineżad w sierpniu 2006 r. uznał Centrum Obrony Praw Człowieka (CDHR), które wspólnie założyli laureat Nagrody Nobla z 2003 r. Shirin Ebadi oraz obrońca prawny Zahry Kazemiego, Akbara Ganjiego i Abdoufataha Soltaniego, za nielegalną organizację, a Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zagroziło wniesieniem oskarżenia wobec tych, którzy kontynuowaliby jego działalność,

Odpowiedzialność karna młodocianych sprawców przestępstw

- F. głęboko zaniepokojony rosnącą liczbą doniesień na temat wyroków skazujących na śmierć i egzekucji młodocianych sprawców, zauważając jednocześnie, że w Iranie wykonuje się najwięcej na świecie egzekucji na młodocianych sprawcach przestępstw,

Prawa mniejszości

- G. mając na uwadze, że konstytucja Iranu przyznaje mniejszościom niektóre prawa, takie jak prawo mniejszości do własnego języka, ale jednocześnie z praw tych w dużym stopniu nie można w praktyce korzystać; mając na uwadze, że grupy mniejszościowe demonstrowały w ostatnich miesiącach, domagając się pozwolenia do korzystania z takich praw, w wyniku czego wielu uczestników tych demonstracji aresztowano,
- H. mając na uwadze, że Azerowie, stanowiący najliczniejszą mniejszość etniczną w Iranie, byli jawnie obrażani przy pomocy karykatur jako grupa etniczna przez państwowy dziennik w maju 2006 r.; mając na uwadze, że inne mniejszości wciąż są dyskryminowane i napastowane ze względu na przynależność religijną lub pochodzenie etniczne, jak np. Kurdowie i mieszkańcy obszarów wokół miasta Ahwaz będącego stolicą prowincji Khuzestan, która jest zdominowana przez ludność pochodzenia arabskiego, przy czym osoby takie są np. wypędzane ze swoich wiosek, o czym zaświadcza Miloon Kothari, specjalny sprawozdawca ONZ ds. odpowiednich warunków mieszkaniowych, a część tych osób jest nawet więziona lub została skazana na śmierć,

Wolność wyznania

- I. mając na uwadze, że oprócz islamu prawo za religie uznaje jedynie zoroastryzm, chrześcijaństwo i judaizm, a osoby praktykujące nieuznawane religie, takie jak Baha'is i Sufis, są dyskryminowane i brutalnie uciskane; mając na uwadze, że zwłaszcza wyznawcy religii Baha'is nie mogą jej praktykować i ponadto konsekwentnie pozbawia się ich wszystkich praw obywatelskich, takich jak prawa do własności lub dostęp do wykształcenia wyższego,
- J. mając na uwadze, że nawet członkowie duchowieństwa sprzeciwiający się teokratycznemu reżimowi Iranu są w niebezpieczeństwie, co widać na przykładzie ajatollaha Sayeda Bouroujerdiego, którego aresztowano wraz ze zwolennikami w październiku 2006 r. i mając na uwadze, że wciąż się ich przetrzymuje,

Wolność prasy

- K. szczególnie zaniepokojony coraz większą liczbą doniesień na temat przypadkowych aresztowań i gróźb wobec dziennikarzy prasowych, dziennikarzy publikujących w Internecie oraz użytkowników sieci; mając na uwadze, że od początku roku aresztowano ponoć co najmniej 16 dziennikarzy, co stawia Iran w szeregu najgorszych krajów na świecie pod względem prześladowania dziennikarzy i brutalnego ograniczania wolności prasy poprzez zamknięcie praktycznie wszystkich gazet i publikacji internetowych pozwalających sobie na krytyczną postawę, w związku z czym członkowie rodzin są napastowani, dziennikarze mają zakaz podróżowania, a anteny satelitarne są konfiskowane,
- L. mając na uwadze, że zgodnie z doniesieniami władze Iranu w coraz większym stopniu kontrolują treść stron internetowych i blokują dostęp do kilkudziesięciu publikacji w Internecie oraz stron o tematyce politycznej, społecznej i kulturalnej; mając na uwadze, że zabraniając swobodnego korzystania z Internetu, władze Iranu pozbawiają swoje społeczeństwo jedyne go sposobu dotarcia do nieocenzurowanych informacji,

Prawa kobiet

- M. mając na uwadze, iż Iran wciąż nie jest stroną Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- N. mając na uwadze, że demonstracje na rzecz reform prawnych mających na celu położenie kresu dyskryminacji kobiet stłumiono, a ich uczestników aresztowano, chociaż później zostali oni uwolnieni,

Łamanie innych praw

- O. mając na uwadze, że prezydent Mahmud Ahmadineżad we wrześniu 2006 r. jawnie wezwał do oczyszczenia uniwersytetów z liberalnych i świeckich pracowników naukowych; mając również na uwadze, że rząd Iranu coraz częściej utrudnia studentom podejmowanie studiów wyższych, chociaż zdali oni niełatwe egzaminy wstępne oraz mając na uwadze, że sądy w ciągu ostatniego roku oskarżyły i skazały wielu studentów na karę więzienia, grzywny lub chłosty,
- P. mając na uwadze, że ludzie wciąż znajdują się w więzieniach i od czasu do czasu wykonuje się na nich egzekucje za wykroczenia o charakterze seksualnym, m.in. takie jak uprawianie seksu za obopólną zgodą przez osoby dorosłe, które nie pozostają w związku małżeńskim, oraz homoseksualistów,
- Q. mając na uwadze, że liczba egzekucji wykonanych w Iranie w 2005 r. plasuje ten kraj pod tym względem na drugim miejscu na świecie, przy czym liczba osób skazanych na karę śmierci wyniosła 282, z czego 111 wyroków wykonano w okresie od października 2005 r. do września 2006 r.; jest ponadto głęboko zaniepokojony, że wyroki skazujące na śmierć przez ukamienowanie wciąż są wydawane pomimo moratorium na kamienowanie, nałożonego w grudniu 2002 r., zwłaszcza w stosunku do kobiet za przestępstwa związane z rozwiązłością seksualną,
- R. uwzględniając ogłoszenie przez najwyższego sędziego Islamskiej Republiki Iranu w kwietniu 2004 r. zamiaru zniesienia tortur oraz zatwierdzenia przez Radę Strażników Rewolucji w maju 2004 r. reformy ustawodawstwa w parlamencie irańskim,
- S. mając na uwadze, że w grudniu 2006 r. odbędą się wybory do zgromadzenia ekspertów,

gremium wywodzącego się z duchowieństwa, które wybiera najwyższego przywódcę i nadzoruje jego pracę, oraz wybory do rad; mając na uwadze, że w przypadku wyborów do rad pojawiły się doniesienia, że w okręgach wyborczych Rey i Shemiranat kandydatom odmówiono rejestracji, a w przypadku wyborów do zgromadzenia reformiści zagrozili zbojkotowaniem wyborów, jeżeli nie dopuści się wszystkich kandydatów,

- T. głęboko zaniepokojony nieprzestrzeganiem standardów międzynarodowych w zakresie wymierzania sprawiedliwości, brakiem gwarancji uczciwego procesu i brakiem poszanowania uznanej na szczeblu międzynarodowym ochrony prawnej,

Niedotrzymywanie zobowiązań międzynarodowych

- U. mając na uwadze, że Iran nie wyraził zgody na kolejną rundę dialogu pomiędzy UE a Iranem w sprawie praw człowieka, który zapoczątkowano w 2002 r., oraz mając na uwadze, że po zakończeniu czwartej rundy, która odbyła się w dniach 14-15 czerwca 2004 r., Iran zrezygnował z prowadzenia tego dialogu mimo wysiłków UE, ponawianych w ciągu ostatniego roku i w roku bieżącym, mających na celu ustalenie terminu piątej rundy,
- V. mając na uwadze, że stosunki UE z Iranem zostały oparte na potrójnym podejściu składającym się z negocjacji w sprawie porozumienia o handlu i współpracy, dialogu politycznego i dialogu na temat praw człowieka, oraz mając na uwadze, że w związku z obecnym stanowiskiem Iranu w sprawie jego programu nuklearnego dialog polityczny został zawieszony,

Ogólna sytuacja

1. wyraża głębokie zaniepokojenie pogorszeniem się sytuacji w zakresie praw człowieka w Iranie, odkąd prezydent Ahmadineżad objął swój urząd w czerwcu 2005 r.;
2. wzywa Iran do przyznania wszystkim osobom prawa do korzystania z praw obywatelskich i swobód politycznych oraz ma nadzieję, że władze Iranu spełnią swoje zobowiązania w zakresie promowania wartości uniwersalnych, wynikające również z międzynarodowych konwencji, które Iran ratyfikował;

Więźniowie polityczni

3. wzywa władze Iranu do przyspieszenia dochodzenia w sprawie tajemniczych przypadków śmierci i zabójstw intelektualistów oraz działaczy politycznych, aby wymierzyć sprawiedliwość domniemanym sprawcom i bezwarunkowo zapewnić odpowiednią pomoc medyczną chorym więźniom;
4. wzywa władze Iranu do bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów sumienia, wśród których znajdują się przede wszystkim takie osoby, jak: Keyvan Ansari, Keyvan Rafii, Kheirollah Derakhshandi, Abolfazl Jahandar i Koroush Zaim;
5. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje niedawne uwolnienie byłego parlamentarzysty Sayeda Ali Akbar Mousavi-Kho'iniego, a także wcześniejsze uwolnienie Ramina Jahanbegloo i Akbara Ganjiego; oczekuje, że Akbar Ganji, który w październiku otrzymał zaproszenie od Parlamentu Europejskiego, będzie mógł wrócić do Iranu jak wolny człowiek i bez żadnych trudności;

Odpowiedzialność karna młodocianych sprawców przestępstw

6. jest zbulwersowany faktem, iż wciąż mają miejsce przypadki egzekucji osób nieletnich i wydaje się wyroki skazujące na ukamienowanie oraz że pomimo zapewnień rządu co najmniej dwa wyroki skazujące na ukamienowanie wykonano;
7. kategorycznie potępia karę śmierci jako taką, zwłaszcza wyroki śmierci wydawane w stosunku do młodocianych sprawców przestępstw i osób nieletnich oraz wykonywane na nich egzekucje; wzywa władze Iranu do poszanowania ochrony prawnej nieletnich, uznawanej na szczeblu międzynarodowym, jak na przykład konwencja ONZ dotycząca praw dziecka;

Prawa mniejszości

8. wzywa władze do poszanowania uznawanych na szczeblu międzynarodowym gwarancji prawnych odnoszących się do osób należących do mniejszości wyznaniowych, uznanych oficjalnie lub w inny sposób; potępia obecny brak poszanowania praw mniejszości i domaga się, aby pozwolono mniejszościom korzystać ze wszystkich praw, jakie przyznaje konstytucja Iranu i prawo międzynarodowe; ponadto wzywa władze do wyeliminowania wszystkich form dyskryminacji ze względu na przynależność religijną lub pochodzenie etniczne, a także wobec osób należących do mniejszości, takich jak Kurdowie, Azerowie, Arabowie i Baluchowie;
9. wciąż jest zaniepokojony losem prawnika Saleha Kamraniego, który bronił Turków azerskich w procesie sądowym i zniknął 14 czerwca 2006 r.; wzywa władze Iranu do natychmiastowego wstrzymania egzekucji następujących osób pochodzenia arabskiego: Abdullah Suleymani, Abdulreza Sanawati Zergani, Qasem Salamat, Mohammad Jaab Pour, Abdulamir Farjallah Jaab, Alireza Asakreh, Majed Alboghbaish, Khalaf Derhab Khudayrawi, Malek Banitamim, Sa'id Saki oraz Abdullah Al-Mansouri;

Wolność prasy

10. przypomina rządowi Iranu o ciężących na nim zobowiązaniach wynikających z podpisania przezeń międzynarodowych paktów praw cywilnych, politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz o zobowiązaniach tego kraju do ochrony podstawowych praw człowieka, a mianowicie wolności przekonań, a także domaga się uwolnienia wszystkich uwięzionych dziennikarzy oraz autorów blogów internetowych, m.in. Motjaby Saminejada, Ahmada Razy Shiri, Arasha Sigarchi oraz Masouda Bastani;
11. potępia aresztowania i uwięzienie dziennikarzy internetowych oraz autorów blogów internetowych, a także cenzurowanie wielu publikacji on-line i stron internetowych, jako że stanowią one najbardziej nieocenzurowane źródło informacji dla Irańczyków; potępia także falę arbitralnych aresztowań dziennikarzy oraz surowe ograniczenia, a zwłaszcza zamknięcie mediów w Iranie;
12. wzywa parlament Iranu do dostosowania irańskiego prawa prasowego i kodeksu karnego do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, a zwłaszcza do uchylecia wszelkich przepisów uznających za przestępstwo pokojowe wyrażanie opinii, również na łamach prasy;

Wolność wyznania

13. wzywa władze Iranu do wyeliminowania wszelkich form dyskryminacji ze względu na wyznanie; w szczególności wzywa do rzeczywistego zniesienia zakazu praktykowania wiary Bahai;
14. wyraża zaniepokojenie aresztowaniem dwóch prawników: Farshida Yadollahi i Omida Behrouzi skazanych na karę pozbawienia wolności za obronę sufistów w Komie; wyraża również obawę o bezpieczeństwo ajatollaha Sayada Hosseina Kazemeyni Boroujerdiego, który od lat opowiada się za rozdziałem kościoła i państwa i który został ponownie aresztowany, prawdopodobnie wraz z 400 wyznawcami;

Prawa kobiet

15. wyraża zaniepokojenie nieustanną dyskryminacją kobiet w prawie i w praktyce, pomimo osiągnięcia pewnych postępów w tej dziedzinie; potępia stosowanie przemocy w stosunku do kobiet w Iranie oraz dyskryminację kobiet, które nadal stanowią poważny problem; potępia również zastosowanie przemocy przez służby bezpieczeństwa Iranu wobec kobiet zgromadzonych na obchodach Międzynarodowego Dnia Kobiet w dniu 8 marca 2006 r.; potępia także gwałtowne przerwanie przez służby bezpieczeństwa Iranu pokojowej demonstracji w dniu 12 czerwca 2006 r., podczas której uczestnicy domagali się zaprzestania dyskryminacji kobiet przez prawo w Iranie;
16. wzywa Iran do podpisania Konwencji w sprawie zlikwidowania wszelkich form dyskryminacji kobiet, domaga się ponadto, aby ustawowy wiek osiągnięcia dorosłości przez kobiety w Iranie zmieniono na 18 lat;

Łamanie innych praw

17. zdecydowanie potępia otwarte wezwanie prezydenta Ahmadineżada do usunięcia liberalnych i świeckich wykładowców z uniwersytetów oraz wzywa do ponownego przyjęcia do pracy osób wydalonych z uniwersytetów oraz do umożliwienia im nauczania elementarnych praw wolności akademickiej;
18. głęboko ubolewa nad śmiercią działacza studenckiego Akbara Mahdavi Mohammadiego oraz więźnia politycznego Valiollah Feyza w wyniku strajku głodowego i domaga się uwolnienia Manouchera Mohammadiego; domaga się, aby studentom nie odmawiano prawa do wyższego wykształcenia z powodu prowadzenia pokojowej działalności politycznej;
19. domaga się, aby stosunki seksualne dorosłych osób stanu wolnego odbywające się za obopólną zgodą nie podlegały odpowiedzialności karnej; domaga się także niewięzienia i niewykonywania egzekucji na osobach ze względu na ich orientację seksualną;
20. wzywa władze Iranu do wykazania, że rzeczywiście wprowadzają w życie zadeklarowane moratorium w sprawie kamienowania oraz domaga się natychmiastowego i bezwzględnie wprowadzenia w życie zadeklarowanego zakazu tortur, przyjętego przez parlament irański i zatwierdzonego przez Radę Strażników; ponadto domaga się reformy islamskiego kodeksu karnego Iranu w celu zakazania kamienowania;
21. jest głęboko zaniepokojony niemożnością zarejestrowania się kandydatów w nowych wyborach znowu nie mogli się zarejestrować oraz możliwością zbojkotowania wyborów przez reformistów z powodu stosowania niedemokratycznych procedur;

22. wzywa władze Iranu do podjęcia wysiłków w kierunku zagwarantowania pełnego zastosowania przez władzę sądowniczą sprawiedliwego procesu przeprowadzonego na podstawie zgodnych z prawem, sprawiedliwych i przejrzystych procedur, do zagwarantowania przestrzegania prawa do obrony oraz sprawiedliwości orzeczeń we wszystkich przypadkach;

Inicjatywy europejskie

23. wzywa Iran do wznowienia dialogu z UE w sprawie praw człowieka, a ponadto wzywa Radę i Komisję do ściślejszego nadzorowania sytuacji w Iranie oraz do przywoływania w ramach ww. dialogu konkretnych przypadków łamania praw człowieka, co stanowi podstawowy warunek postępu w stosunkach gospodarczych i handlowych pomiędzy UE a Iranem;

24. wzywa Komisję, aby w bliskiej współpracy z Parlamentem Europejskim skutecznie wykorzystywała nowy instrument demokracji i praw człowieka w celu zapewnienia poszanowania demokracji i praw człowieka w Iranie, przykładowo poprzez wspieranie nieocenzurowanych środków masowego przekazu;

25. wzywa Radę do zastanowienia się na tym, w jaki Parlament mógłby zaangażować się w proces regularnego aktualizowania wspólnego stanowiska Rady nr 2001/931/WPZiB z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie stosowania szczegółowych środków zwalczania terroryzmu¹, biorąc pod uwagę rozwój sytuacji od 2001 r. do dnia dzisiejszego;

26. z radością przyjmuje pierwszą wizytę delegacji Madżlisu w Parlamencie Europejskim w październiku i wyraża nadzieję, że ta owocna wymiana, jak również niniejsza rezolucja staną się częścią trwałego dialogu prowadzącego do stopniowego zbliżenia pomiędzy Iranem i Unią Europejską na bazie wspólnych wartości zapisanych w Karcie ONZ oraz konwencjach;

o

o o

27. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wysokiemu Przedstawicielowi ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi państw członkowskich UE, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Komisji Praw Człowieka ONZ, prezesowi Sądu Najwyższego Islamskiej Republiki Iranu oraz rządowi i parlamentowi Islamskiej Republiki Iranu.

---

¹ Dz.U. L 344 z 28.12.2001, str. 93.